Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Hæresiarchæ in Sæculo III. dissoni Papis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Visual Library

Hæreſiarchæ in Sæculo III. diſſoni Papis.

25. TERTVL. Catholicæ Religionis acer propugnator demũ ad Montaniſtas defecit, *an.* 201. quos pri⁹ exagitarat. Apoſtaſiæ cauſæ feruntur plures: *Vel* quod in ſpe Epiſcopatus Carthaginenſis tulerit repulſam; *Vel*, quod S. Victor ei in Papatu fuiſſet prælatus: *Aut*, quod Romani Cleri inuidiam accuſaret: Atqui ab iſto fauere notabatur Nouatianis: *Vel*, quia præ rigore ſuo mitiorem Eccleſiæ vitam aſpernaretur. Dementatus eſt ẽt ab pſeudo ꝓphetiſſa, extaſes patiente, garriente mira viſa: quã ſuſpiciebat. Acceſſit Procli Montaniſtę potens eloquentia.

Itaque Eccleſiã ſibi ſumpſit exagitandam, inde à Capite, S. Victorem, quod Aſianos excommunicaſſet; quod fugã in perſecutione conſuleret, nominabat, *domi leonẽ, foris ceruum*: orthodoxos, *pſychicos*, id eſt, *animales*: Agapas ridebat; negabat fas Chriſtianis militiam ſequi; licitas nuptias ſecundas. Cataphrygum ei placere ieiunia, martyria non fugienda, vigilias; vt quæ à ſpiritu contra carnem amarentur. Hinc lapſorum negationes, mollitiæ; doli, &c.

Nec diu in Montani hæſit hæreſi, ſed deſciſcens à Cataphrygum ſecta, ſuæ hæreſi nomen autoremque dedit TERTVLLIANISTARVM ſeu Anabaptiſtarum: nullum enim habere baptiſmũ hæreticos. Ex illius lectitatione error Epiſcoporum Africæ manauit; & S. Cypriani. Proinde Tertulliani ſcripta Geláſius cenſuit apocrypha. Legẽdus, ſed cauendus.

26. ORIGENES doctor incomparabilis, vt, *vbi bene; nemo melius; vbi male, nemo peius*, ait Caſſiodorus: cecidit tamen hæreſium factus plurium autor: vt libri eius optimi non niſi cautè legendi ſint. Errores eius ſunt, *de Inæqualitate Diuinarum Perſonarum: de Origine animarum: de reſurrectione corporum: de ſaluatione dæmonum, &c.* Scripta eius damnata ſunt ſæpius; non tamen prohibita legi: Quin & ipſe autor damnatus eſt, *an.* 538. in Conc. Conſtantinop. *Origeniſtæ* plurimum faceſſerunt negotii Eccleſiæ, ſæpius renaſcentes, & occumbentes anathematizati.

27. NOVATVS *an.* 252. à multis ſceleribus infamis, demum matrem prægnantem calce percutiẽs, vt abortiret, ac moreretur; à Clero excluſus excommunicatur.

An. 253. orta perſecutione plurium lapſus multiplicantur: in his reſipiſcentibus recipiendis S. Cypriano cunctante, quin & recipi vetante, vſque poſt redditam pacem: eius Diaconus Feliciſſimus, incentore Nouato, perſuadet Cõfeſſoribus vt lapſis ipſi darent pacem. Reſiſtente S. Cypriano, ipſe cum aſſeclis in montem ſeceſſionem fecit atque conuentus: vnde MONTENSES dicti: quos excommunicat S. Cyprianus.

Occiſo interim Romæ S. Fabiano, S. Cornelius ſuccedit in Papatu ſentiens, lapſos clementer recipiendos eſſe. Nouatus ergo Romam aduolat, tum vt excommunicationem, odiumque ſui apud bonos fugeret; tum vt ſuæ opinionis creari faceret Papã. Vt ſerius venit,

nanciſcitur opportunum ſibi NOVATIANVM, ſpe Papatus lapſum, ideoq; ab Cornelio alienum. Is antea obſeſſus, & rite exorcizatus Fidem capeſſerat, differens baptiſmum. Tandem correptus morbo baptizabatur in lecto; ideoque ad Clerisiam inhabilis, ad Sacerdotium tamen peruenit. In quo rogatus ſæuiente perſecutione, vt captos conſolaretur, renuit hoc cum dicto: *Nolo eſſe Presbyter; vitam ſectabor aliam.*

Vt ſuã Papatus ambitionem celaret, iurat ſe nunquam Epiſcopatũ admiſſurũ. Cum Nouato tamen criminationes in Papam confingit, ac ſpargit; vt qui cum ſacrificantibus communicaſſet; apoſtaſiæ ſe crimine polluiſſet; hincque facilis eſſet lapſis recipiẽdis; Simul tres Italiæ Epiſcopos ſimpliciores ij duo inebriant, qui Nouatianum inunguntin Antipapam.

Protinus hic factioſorum dux factus, dogmatizauit: *Lapſos NON recipiendos: Non eſſe Remiſſionem peccatorum in Eccleſia poſt Baptiſmum. Baptizatos non eſſe S. Chriſmate confirmandos: ſecundas nuptias illicitas: Pecc. eſſe æqualia omnia: S. Petrũ non fuiſſe baptizatum: Hæreticos eſſe rebaptizandos; itemque baptizatos catholicè.*

SVMMACHIANI an. 203. orti finxerunt; *Carnẽ hominis à diabolo factã eſſe.*

ANGELICI, item APOSTOLICI ortum ducunt vel ex, vel cum Sabellio; damnabantque omnes qui non renunciaſſent omnibus, quæ poſſiderent; quique non coluiſſent Cœlibatum apoſtolicum. *An.* 260. HIERACITÆ in Ægypto negant reſurrectionẽ. S. Macarius poſt diſputat. eos prouocat ad ſuſcitandum mortuũ; quẽ ipſe ſuſcitat in Rom. fidei teſtim. *an.* 288. *Baptiſmum, fidem præuiam, & Confeſſionem, repudiãdam: Se & ſuos eſſe mundos*; ideoque in candidis incedebant; In Synaxibus iuramentum fidelitatis contra Cornelium ſibi fieri ſtatuit; & iſta *an.* 254. Damnantur Nouatiani in Conc. Romano *an.* 255. Contra quod Carthagine cogit Nouatianus conciliabulũ ſuorum, vbi ſtatuunt *Rebaptizandos hæreticos.* Id quod protinus eſt Romæ condemnatum. Nec tamen idcirco S. Cypr. & Agrippinus prædeceſſor eius, primus dicti erroris inuentor, ſunt hæretici iudicati vnquam, aut iudicandi; cum Eccleſiæ communionem nunquam deſeruerint, & abſq; pertinacia ſeſe Eccleſiæ ſubmiſerint. Donatiſtæ tamen eiuſdem cum pertinacia defenſores erroris, vere ſunt hęretici. *Aug. l. 2. de baptiſmo contra Donat.* Vide ſupra in Corn.

28. SABELLIVS, è Ptolomaide Libiæ in Pentapoli oriundus, excitauit hæreſin Noeti & Praxeæ, *an.* 260. *In Trinitate eſſe vnam Perſonam, diſtinctionem nullam: Pater, Filius, Sp. S. eſſe nomina ſolũ ad diuerſos effectus ſignificandos compoſita: Proinde tam Patrem, & Sp. S. eſſe natũ, paſſum, mortuum, &c. quam Filium.* Sicque reuixerunt Patripaſſiani, Vide infra in Varijs *an.* 254.

APOSTOLICI ab hoc orti, damnabant non cœlibes; non renuntiantes omnibus.

29. PAVLVS SAMOSATENVS Antiochiæ Epiſcopus, *an.* 264. finxit: *Chriſtum eſſe merum hominem, non Deum: non ſubſtantiam Dei, aut perſonam: non ſempiternum: Eſſe iuſtum, corruptibilem: Circumciſionem eſſe obſeruandam: non baptizandum in nomine trium perſonarum diuinarum. Sa-*

gui-

guinem Chriſti in Euchariſtia eſſe corruptibilem.

Eius in Aſia ſubnaſci hæreſim ſcripſit Romam diiudicandam Dionyſius Alexandrinus:& cum eo refutauit ipſã Dionyſius Romanus: mox eam damnauit Cõc. Romanum; Paulum deponit Epiſcopatu; ſimulatque pœnitentiam, & Catholice profitetur.

Arreuerſus ad vomitum iterum in Conc. Antiocheno *an.* 272. condemnatur,& eijcitur ex Eccleſia corruptiſſimis morib. ac ſceleribus coopertus. Appellans vero ad Imperatorem ab eo proſcribitur.

30. MANES, Perſa, qui prius Cucurbicus, heram duxit viduam Therebinthi, qui Scythiani magi diſcipulus, libros quatuor ab eo compoſitos, reliquerat vxori moriens; vxor Cucurbico dedit; qui ſe, an. 277. philoſophum mox gerens, *Manem*, id eſt, *diſertum diſputatorem*; ſeu *Vas electum* appellauit.

Hinc MANICHÆI, id eſt, Electi; *Catariſtæ*, id eſt, mundatores, *Macharij*, id eſt, Beati. Manes *ſe Paracletum dictitans*, recepit filium Regis ægrum ſe ſanaturum, eum enecat: captus effugit in Meſopotamiam. Et hic ab Archelao conuictus in diſputatione migrat locum: ac denuo à Perſarum rege captus excoriatur, pelle ad portam ſuſpenſa, carne data canibus. Eum tamen diſcipuli adorabant fœdiſſimorum errorum magiſtri, quos ab Hermogene olim damnato ſumptos innouarunt. Vide Baron. *an.* 170. 276. 287. &c. Imperio toto ſæpius proſcripti ſunt.

31. NEPOS Epiſcopus in Ægypto, hymn. autor Eccleſiaſticorum, curioſus S. Scripturæ ſcrutator, ſed non ad Senſũ communem; *an.* 264. ſomniabat *mille annos deliciarum carnalium pijs concedendos.* Quo damnatam MILLENARIORVM hæreſin reſuſcitauit, ortam à Papia Hierapol. Epiſ. *an.* 118. ex Apocalypſi, *de Millenario Chriſti regno terreno.*

32. AQVARII, quod ex odore vini quotidie communicantes in perſecutione proderentur, data Eccleſiæ pace, *an.* 257. fouentibus Chriſtianos Imperatoribus; exiſtunt docentes, poſſe in ſola aqua ſacrificari Miſſam, & ſumi calicem à laicis. Alij tamen tolerabilius ſacrificabant veſperi; nec illicitè in ſe. Verum S. Cyprianus coacto Concilio eos excommunicat; ſimulque clericos, qui filiorum Chriſtiani defuncti fierent tutores.

VARIA

Fidei Teſtimonia hiſtorica in Sæculo III.

ANNO CCI. *Tertulliani ab Romanis ad Nouatianos apoſtaſia*; quæ demum euaſit in Hæreſiarchã, *anabaptiſmi; ac pœnitentiæ lapſis ademptæ; ac Traditionis non ſcriptæ etiã non recipiendæ*, &c. illa, inquam, damnata teſtis eſt orthodoxæ & Romano catholicæ fidei luculentè.

ANNO CCIV. Lapſo Tert. mirabilior ſuccedebat *Origenes* puer; qui ætatis an. 18. ſcholam S. Theologiæ aperiebat. &c. iſto apoſtatâ indies in deteriora ruente. Nam

AN. CCXV. cum S. Zepher. Papa